

JORNADA DE DEBAT 'MODELS DE FINANÇAMENT UNIVERSITARI'

La situació econòmica a les universitats és molt complicada, l'increment de les taxes universitàries d'aquest curs, ha fet que el preu d'algunes matrícules hagi arribat gairebé a duplicar-se. En aquest marc econòmic de retallades, però també en un moment en què la societat posa en dubta la funció de les universitat públiques, l'Associació d'Amics de la UAB va voler dur a terme una nova jornada de debat titulada 'Models de finançament universitari', que va tenir lloc el passat dijous 13 de desembre al Col·legi de Periodistes de Catalunya.

En les jornades de debat del cicle 'Universitat Opina', l'Associació planteja sessions sobre diferents temes d'actualitat que afecten a la societat i, entre ells, durant els últims dos anys, l'entitat ha apostat per obrir una important línia de discussió sobre aspectes relacionats amb la universitat: taxes universitàries, models de governança i ara sobre el finançament.

"Ha sigut un any dur per a totes les universitats, dur per a tots els responsables de les universitats, pels estudiants, per tot l'entorn universitari. I el pitjor és que no dona la impressió que des dels poders polítics s'estigui donant importància o una voluntat d'ajudar", va expressar **Antonio Franco**, periodista i president de l'Associació, per a presentar l'acte, abans de donar la paraula als assistents.

Xavier Grau, rector de la Universitat Rovira i Virgili i vocal del Comitè Permanent de la Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles (CRUE); Antoni Manresa, catedràtic de Teoria Econòmica de la Universitat de Barcelona i Josep Lluís Raymond, catedràtic de Fonaments de l'Anàlisi Econòmica de la UAB van ser els encarregats de plantejar la situació actual del sistema de finançament de les universitats catalanes, així com les diferències i similituds amb els models d'altres països europeus, els EUA o Austràlia.

Josep Lluís Raymond va centrar la seva ponència sobre la rentabilitat social de la inversió educativa, diferenciant dos models: capital humà i senyalització. En el primer, la teoria diu que la persona s'educa i això li genera més capacitat productiva, de manera que al llarg de la seva vida i com a mitjana té uns ingressos més alts que les persones sense una educació del mateix nivell. Aquest model implica que l'educació és rentable a nivell individual, però també col·lectiu i, per tant, conclou que els governs han de destinar diners a l'educació.

Per altra banda, el model de senyalització creu que els nivells educatius serveixen per senyalitzar aquelles persones més capaces, però no necessàriament augmenten la

productivitat dels que assoleixen nivells més alts, de manera que l'educació només és rentable des d'una perspectiva individual i no col·lectiva. A diferència de l'altre, aquest enfocament recomana a la política econòmica dels governs destinar recursos a buscar mecanismes més econòmics de senyalització dels individus.

Raymond acabava la seva exposició amb diferents conclusions. D'una banda, que l'educació és rentable a nivell privat i a nivell social, les societats més educades, a més, tenen una major capacitat per innovar i també per imitar amb èxit pautes productives i organitzatives dels països veïns. El catedràtic de Fonaments de l'Anàlisi Econòmica acabava amb un repte de futur: que la universitat sigui capaç d'adaptar els continguts educatius a unes necessitats canviants (Podeu consultar el pdf que va projectar el professor Raymond a la nostra web).

Antoni Manresa es va proposar durant la seva ponència trencar amb alguns mites que corren sobre la Universitat, fruit de la desinformació. En primer lloc, no tots els ingressos de la universitat són públics, el 40% dels ingressos són propis a través de matrícules o taxes. En d'altres països, com els EUA, hi ha un pes molt important de les donacions privades, una mesura que no té gaire èxit en el nostre estat, ja que segons Manresa "no tenim una llei de donacions i mecenatge adequada".

Va desgranar els diferents tipus de finançament públic que reben les universitats a través de subvencions públiques o al accedir a una convocatòria. El catedràtic de Teoria Econòmica va concloure que la Universitat ha de tenir un mecanisme per assumir que quan l'economia del país va bé, rebrà més diners públics, i quan l'economia empitjora, en rebrà menys. Però sobretot s'ha de vetlar perquè la societat continuï considerant que ha fet la seva tasca correctament, i que la disminució de pressupost no és un càstig pel seu mal funcionament, que és un sentiment que Manresa creu que actualment està difonent un sector de la societat, justament aquelles persones que ja han acabat una carrera universitària. Manresa pensa que aquesta situació on la societat dubta de la funció de les universitat públiques "no és un fidel reflex de la realitat del saber".

Per últim, **Xavier Grau** va presentar als assistents un document titulat 'Bases per a un nou model de finançament de les universitat públiques de Catalunya', elaborat per l'Associació Catalana d'Universitats Públiques.

Començava la seva intervenció amb contundència: "Les mesures dels últims dos anys, ens allunyen del camí d'apropament a Europa que seguia Catalunya i el seu sistema universitari". Si les distàncies amb el model a seguir de Catalunya, la Europa dels 15, ja eren elevades el 2010,

el 2012 encara ho són més. Cal arribar, segons Grau, a un 0,51% del PIB destinat a les universitats, tal i com s'havia previst el 2006. Aquest ha de ser un dels objectius del nou model. El model actual de les universitats, de la seva organització és, segons Grau, molt competitiu, ja que "qualsevol euro és molt important, i per tant, hi ha més resultats amb menys recursos". Però aquest model és distributiu, i això planteja un problema, encara que totes les universitats millorin, a nivell relacional sempre hi ha algú que ha de sortir perdedor de la comparació, i això es deu a una manca de cooperació. El nou model, a més del component distributiu, ha d'introduir els beneficis de la col·laboració que afavoreixin la cooperació. "La Universitat ha de ser estable, no pot ser que deixi de funcionar correctament quan l'economia va malament", va concloure (Podeu consultar el pdf que va projectar el professor Grau a la nostra web).